

Zpráva z akce „Vesnice roku 2024 – motivace, inspirace a sdílení úspěšné praxe“

Termín: 19. – 20. března 2024
Místo konání: Olomoucký, Zlínský kraj

Program dvoudenní exkurze spojené se seminářem nabídl starostům a starostkám Moravskoslezského kraje možnosti inspirace, poznání a získání nových zkušeností s cílem motivovat k účasti v soutěži Vesnice roku (VR) 2024. V rámci akce jsme navštívili obce Olomouckého a Zlínského kraje, které se v soutěži v minulých letech úspěšně prezentovaly. V rámci jejich prohlídky byly představeny také projekty realizované díky podporám z evropských i národních zdrojů, především v rámci komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD). V průběhu prohlídek a prezentací byla umožněna výměna zkušeností, sdílení a diskuze příkladů dobré praxe.

Obec Bělotín získala v roce 2019 ocenění Zlatá stuha v soutěži VR 2019 Olomouckého kraje. Komentované prohlídky se ujal starosta obce Mgr. Eduard Kavala. Postupně jsem měli možnost navštívit kostel sv. Jiří v Bělotíně, Mateřskou školu Na faře, Pamětní síň Mons doc.ThDr. Jaroslava Studeného a Muzeum Na faře. V Základní škole Bělotín nás přivítali žáci v lidovém kroji a my jsme si mohli prohlédnout vybavenost jednotlivých tříd a učeben společně s ředitelem školy Mgr. Tomášem Navrátilem.

Celá exkurze byla uzavřena prezentací obce v Kulturním domě v Bělotíně, prohlídkou komplexních pozemkových úprav a protipovodňových opatření v terénu. Příkladem spolupráce obce se zemědělským subjektem byla návštěva farmy Eduarda Kozáka v Lučicích. V této rodinné farmě jsme byli seznámeni s hlavními aktivitami farmy, pěstováním a zpracováním ovoce a službami, které farma poskytuje, přepravou, mulčováním a sečením. Významnou pomocí byla pro hospodáře realizace projektů výstavby haly a zpevněné plochy, vybavení sušárny ovoce a projektu diverzifikace zemědělského podniku prostřednictvím MAS Hranicko z dotačního programu LEADER Programu rozvoje venkova 2014–2020 (PRV).

Obec Býškovice byla oceněna v roce 2018 Oranžovou stuhou v soutěži VR Olomouckého kraje za spolupráci s mnohými zemědělskými subjekty. Především s Farmou Kozlovský, kterou jsme navštívili. Přivítali nás zástupci přívětivé rodinné farmy, zabývající se jak rostlinou, tak živočišnou výrobou. Pěstování netradičních krmiv má spoustu pravidelných spokojených odběratelů. Pěstuje se krmivo pro drobné ptactvo, slunečnice černá, peluška, kukuřice s kulatým zrnem, jetel nachový inkarnát a pohanka. Předmětem živočišné výroby je chov krůt. Ke konečné spotřebě, ale také k chovu pro chovatele a dokrmění. Prodej probíhá „ze dvora“ na základě předběžných objednávek. Farma využívá k podpoře hospodaření především plošné podpory – přímé a navazující platby. Prezentaci o úspěšném průběhu soutěže VR jsme shlédli v Obecním domě Býškovice.

Zlatou stuhu získala v soutěži VR 2009 Olomouckého kraje a také v celostátní soutěži obec Tučín. Starosta obce Jiří Řezníček zvolil pro prohlídku originální dopravní prostředek – tzv. Tučolín, díky kterému jsme měli možnost, stejně jako tehdejší hodnotitelská komise, poznat maximum z nabídky zajímavých míst obce. Mimo jiné také Stezku pohybu a zdraví a nově zrekonstruovanou požární zbrojnici, financovanou za podpory čerpání z PRV 2014–2020. Nejvíce na nás zapůsobil Dům tradic a řemesel, který se nachází v nově zrekonstruovaných prostorách jedné z nejstarších zemědělských usedlostí v Tučíně. Je to živá expozice tradic a řemesel na venkově, zejména pak zemědělství. Jeden z nejstarších zdejších domů byl obcí opraven a zpřístupněn veřejnosti v roce 2018. Prohlédli jsme si zde zrekonstruovanou pec, archeologické vykopávky a exponáty darované místními obyvateli. Od vybavení kuchyně, prádelny, přes školní pomůcky až po sportovní náčiní. Z této obce jsme si odnesli pocit upřímné soudržnosti a uvědomění, že i v malé obci mohou obyvatelé žít bohatým společenským životem.

Letošní 28. ročník soutěže Vesnice roku, s jeho novinkami a organizačními změnami, nám v rámci semináře prezentoval Mgr. Dominik Opálka z Ministerstva pro místní rozvoj. Následovala prezentace starosty obce Nedachlebice Josefa Jandouše. Ten se s námi podělil o zkušenosti s účastí v soutěži jako vítěz kategorie a nositel Oranžové stuhu ve Zlínském kraji v roce 2023. Následovala diskuze, zodpovídaly se mnohé dotazy potenciálním účastníkům soutěže. I v průběhu společenského večera, který probíhal v příjemných prostorech sálu Penzionu Čertovy skály v Lidečce, se dále téma soutěže VR diskutovalo a sdílely se zkušenosti z účasti v soutěži.

Prezentace obce Lidečko a příkladných projektů nejen z PRV 2014–2020, Místa setkávání a tvoření v Lidečku, skautská klubovna a projektu Jak žili naši předkové, se ujal starosta Vojtěch Ryza. Procházka centrem obce, obklopené nádhernými přírodními krásami, byla provázena jeho bohatým komentářem. Navštívili jsme Kostel sv. Kateřiny, v jehož blízkosti se nachází společenský sál Farního centra v Lidečku, nový veřejný prostor v samém srdci vesnice. Inspirativní byla prohlídka školy, využívající chytré technologie, skautské klubovny, která se stala místem setkávání a tvoření napříč generacemi. V sále obce, kde se konají četné obecní akce, nám byla prezentována obec včetně tradičních zvyklostí a spolkové činnosti. Závěrečný proslov starosty s povzbuzením k účasti v soutěži VR utkvěl v mysli většiny z nás: „Budoucnost vesnice jsou lidé, otočte se a podívejte se, že jste udělali kus práce“.

Cestou na poslední místo naší exkurze jsme se zastavili v tzv. Trezoru přírody v obci Horní Lideč. Jde o multimediální expozici, která poskytuje netradiční pohled na přírodní témata všech čtyř chráněných krajinných oblastí pohoří patřících do masivu Západních Karpat. Jedná se o Beskydy a Bílé Karpaty na české straně a Kysuce a Biele Karpaty na Slovensku. Atraktivní turistické centrum zvyšuje návštěvnost tohoto mikroregionu s ohledem na péči o krajinu a zachování přírodního bohatství.

Zlaté ocenění Evropské ceny obnovy vesnice získala obec Ratiboř v roce 2022, a to za ducha spolupráce, kterým se vyznačují obyvatelé Ratiboře. Tuto vlastnost místní komunity lze bez nadsázky označit za její největší kapitál, o jehož rozvoj se z velké části zasloužil pan starosta Martin Žabčík. Ten nás přivítal a obcí také provedl.

Lidé z Ratiboře mají hlubokou úctu k valašským tradicím, odvážně přistupují k novým výzvám a nemají strach z inovací, využívání digitálních a nových komunikačních technologií je pro ně běžnou součástí života. Samozřejmostí je spolupráce se sousedními obcemi i celým okolním regionem. V Ratiboři dokážou vhodně a efektivně využívat dostupné podpůrné zdroje, a díky nim rozvíjet svou obec. Povedlo se moderně a vkusně rozšířit, bezbariérově upravit a vybavit budovu školy. Rekonstrukcí obecního úřadu byly vytvořeny bezbariérově přístupné prostory pro zdravotnické zařízení. Všechny generace mohou využít polyfunkční komunitní centrum s denním stacionářem pro seniory a zázemím pro terénní služby. Obdivovali jsme i reprezentativní sál, který mohou používat všechny spolky. Příkladem inovativních projektů je zpracovaný systém odměn za úspěšné snižování množství odpadu produkovaném jednotlivými domácnostmi. Díky podpoře z PRV 2014–2020 bylo pořízeno svozové vozidlo.

Zapsala dne 18. 4. 2024
Ing. Vanda Myšáková